

"Hans pris skal stadig fylde min mund." [Sl.34,2](#)

"Jeg vil love Herren til hver en tid, hans pris skal stadig fylde min mund." Således lyder det fra David i en trang tid i hans liv. Og således er det, det sømmer sig for en kristen. Indsat som arving til hele Guds fylde af rigdom bør han til enhver tid være præget af glæde og taknemmelighed. "Vær altid glade," siger Paulus, "og sig tak under alle forhold, thi det er Guds vilje med jer i Kristus Jesus."

Det skulle for Guds børn være en lige så selvfølgelig som kær pligt allerede her at begynde det himmelske liv – takke, love og prise deres himmelske fader for alt, hvad han er i sig selv, og alt, hvad han har gjort, gør og fremdeles vil gøre imod dem.

Desuden er utaknemmelighed en synd, som drager en hel mængde ulykkelige følger efter sig. "Utaknemmeligheden er den fortørrende vind, for hvilken alle Guds nådes kilder udtørres." Utaknemmeligheden er "troidsplinten i øjet," så man ikke ser det gode, man har, men går gennem verden som et stakkels ulykkeligt væsen, et bytte for bestandig misfornøjelse, en byrde for sig selv og en fornægter af Guds ære, skønt man i virkeligheden har alle betingelser for at være lykkelig.

Selv den, der har fået mindst på denne jord, har mere end tilstrækkelig grund til uafsladelig at takke, love og prise sin Gud. Alene det vi ser af Guds herlige gerninger og ved om hans herlige væsen, burde fylde os med hans pris. "Jorden er fuld af hans miskundhed, himmel og jord af hans ære." Selv den, hvem liden lykke blev beskåret, har grund til at takke og prise alene for, hvad Gud er i sig selv.

Hvor meget mere da den, som for sin egen del har erfaret Guds store nåde og barmhjertighed! Gud har mødt dig med sit kald, Guds Ånd har åbnet dine øjne, så du har lært dig selv og din frelser at kende og er blevet et Guds barn. Foruden alt dette nyder du måske en mængde synlige velgerninger fra din Gud, åndelige så vel som timelige. Du har Guds ord og dagligt brød, ja alt, hvad du behøver for rejsen gennem livet. Hvor bør du da ikke takke og prise din Gud!

Glemmer du derimod alle Guds velgerninger, er misfornøjet med alt og alle og taber tålmodigheden, så snart det mindste går dig imod, så er dette en utaknemmelighed, som vanskeligt vil forblive ustraffet. En kristen bør være et glad og lykkeligt menneske.

Vi siger ikke, at Herren helt og holdent vil tage sin nåde fra os for vor utaknemmeligheds skyld, så længe vor stilling endnu er den, at vi ikke kan undvære Guds Søn, til hvem Guds velbehag alene er knyttet. Men eet er givet: Herren vil straffe vor utaknemmelighed og forsøge at hjælpe os ud af den. Og det gør han på den ganske naturlige måde, at han fratager os de gaver, som vi ikke skønnede på eller takkede ham for, og giver os noget bittert i stedet - for om vi på den måde kunne få lært at takke ham.

Utallige eksempler viser, at mennesker, som altid var misfornøjede og utålmodige, så længe de havde fuldt op af Guds gaver og velsignelser, blev helt forandret, efter at modgang og ulykker havde ramt dem. De var nu glade, tilfredse og taknemmelige mennesker. Kan Herren ikke få vor tak for det gode, må han få den for det onde. Sådan er vi. Vi giver os ikke, før det svier. Og Gud er ikke tvivlrådig med hensyn til behandlingen. Men bedst var det, om vi i tide lod os sige - lod os "råde ved hans øje," at ikke han skal nødes til at tvinge os med "tømme og bidsel".

Straffes vi ikke for vor utaknemmelighed på anden måde, end her er nævnt, er det imidlertid nådigt sluppet. Langt værre er det, hvis følgerne af vor utaknemmelighed på det åndelige område bliver, at vi henfalder til vanart, og Gud fratager os det åndelige gode, vi ikke skønnede på. Israels vandring i ørkenen kan tjene os til spejl, hvad dette angår.

I stor barmhjertighed og i sin højheds vælde havde Herren ført sit folk ud af trældommens land. For deres skyld havde han sendt plager over Ægypten og ladet alt førstefødt dø. Han havde ladet vandet

stik imod sin natur stå som en mur på begge sider af den vej, han beredte gennem havet til sit folks frelse og deres fjenders undergang.

Ikke desto mindre tvivlede de, så snart de kom ud i ørkenen, på Guds almagt og kærlighed og frygtede for at dø af tørst. Senere vragede de den mad, som Gud i sin visdom havde bestemt for dem, og som tjente dem bedst under det mere uvirksomme liv, de nu førte. De tænkte på den kraftige kost, de havde fået, mens de trællede med hårdt arbejde i Ægypten, og ønskede at få det samme her. "Vi er lede ved denne usle føde," sagde de, "kunne vi dog få kød at spise! Vi mindes fiskene, vi fik at spise for intet i Ægypten, og agurkerne, vandmelonerne, porrerne, hvidløgene og skalotterne."

Det var den tak, Herren fik for sine velgerninger imod dem. De lidelser, de havde udstået under trældomstiden, var glemt. De undere, hvormed Herren havde ført dem ud og gjort dem til et frit folk, ligeså. Men vi ved også, hvilke følger deres utaknemmelighed fik: først den bestandige misfornøjelse, vantro, utålmodighed og lede ved alt - ja, åbenlyst oprør mod Guds forordninger, og dernæst de forfærdeligste straffedomme fra Gud. En gang sender han giftslanger iblandt dem, så de dør som fluer, en anden gang straffer han dem med selve genstanden for deres attrå, nemlig kød, og en tredje gang lader han jorden åbne sig under dem, så de farer levende til dødsriget.

Gennem alt dette taler Gud stærkt og anskueligt også til os. "Alt, hvad der forhen er skrevet, er jo skrevet, for at vi kan lære deraf," siger Paulus.

Det er os - de troende - som er udfriet fra en trældom, hvorpå den ægyptiske kun var et svagt forbillede. Det er os, som går igennem Det røde Hav - Kristi dyrebare blod - og der frelses fra vore fjender. Det er os, som får det sande brød fra himmelen at spise. Det er os, som til anfører gennem denne verdens ørken har en, der er mellemmand for en bedre pagt, end Moses var.

Følgelig er det også os, som i åndelig forstand vil komme til at gøre de samme erfaringer som Israel, hvis vi glemmer, hvorfra vi er udfrier, og gengælder Guds nåde med utaknemmelighed. Begynder også vi at kalde brødet fra himmelen - Kristus og hans evangelium - for "ussel føde" og i stedet begærer noget, der kan pirre de menneskelige følelser, vil Gud gøre med os som med Israel: da de i deres utaknemmelighed blev lystne efter kød, gav han dem, hvad de begærede, men "medens kødet endnu var imellem tænderne på dem, blussede Herrens vrede op imod folket, og Herren lod en meget hård straf ramme folket. Og man kaldte stedet "lystenhedens grave", thi der blev de lystne folk jordet« ([4.Mos.11](#)).

Også du kan få, hvad du begærer. Er du træt af det gamle enfoldige ord om bod og omvendelse og syndernes forladelse, om tro, håb, kærlighed og gudsfrygt, så vend dig blot til de mange slags nye og pirrende krydderier, men vid, at du kan dø, åndelig talt, du kan havne i al slags dårskab og, som Luther siger, "give anledning til nye sekter og partier." Du, som har begyndt i ånd, kan fuldende i kød. Du kan falde i åbenbar synd, miste både gudsfrygt og enhver gnist af sund sans, så du kan tro og forsvare hvilken dårskab som helst, blive mere gudløs end nogen sinde før og til sidst - ligesom Kora og hans tilhængere - fare til helvede.

Vil vore børn ikke forstå, hvilken nåde de nyder, når de af kristne forældre og lærere tidlig og sent formaner, advares og undervises om, hvad der tjener både til deres timelige og evige vel, men fortsat lever i letsindighed og foragt for Guds råd, skal de komme til at opleve andre tider - tider, hvor disse kærlige røster ikke mere skal tale til dem. Tusinde andre røster skal da lyde i stedet: først forførende røster fra Djævelen, verden og kødet og siden røster af nød, skam, kval og forbandelse. Måske kan disse nu vække dem til anger og besindelse, når de af nøden bringes til at tænke på, hvad tidligt blev dem sagt. Men nu skal lærdommen være dem dyrekøbt nok.

Er en menighed så lykkelig at have en tro sjælesørger, som dag og nat under megen lønlig angst og bøn tænker på sine tilhøreres bedste og ufortrødent kalder, advarer og indbyder til nådens bryllup, fremdrager evangeliets dyreste skatte, trøster og formaner, men alt dette bliver foragtet eller i hvert fald agtet ringe - hvad har Gud da at gøre?

Jo, han skal, før man får tænkt sig om, tage maden, de vragede, fra dem, og flytte sjælesørgeren, de foragtede, til et andet sted. Han kan intet mere udrette her, og de skal i steder få en, som ikke trætter dem med disse gamle, enfoldige lærdomme, men hvis prædiken kildrer deres øren - en, som forstår at vugge de sjæle i søvn, som ikke ville lytte til den vækkende røst. Og de, som ikke lader sig dysse i søvn, men måske netop ved denne forandring bliver vakt til besindelse, får aldrig tilbage den rige lejlighed, de dengang havde, til at høre en virkelig sund og lødig forkyndelse, men må siden gå lange veje for at finde, hvad de søger. Og deres børn, som ikke har den samme sans for at søge sandheden, som de selv har, hører ikke ander end den søvndyssende røst eller kommer under indflydelse af vranglærere, så de ikke engang beholder læren uforfalsket.

Det vil gå dem nøjagtig efter apostelens ord: *"Fordi de ikke tog imod kærlighed til sandheden, så de kunne blive frelst, sender Gud over dem en vildførende magt, så de tror løggen."* [2.Thes.2,10-11](#)

Luther taler i en prædiken på 7. søndag efter trinitatis om den store utaknemmelighed, hvormed Guds ord bliver modtaget, idet man knap nok under evangeliets forkyndere brødet. Han siger videre: "Men da enhver således kun har tanke for sit eget, og ingen bekymrer sig om, hvorhen Guds ord tager vejen, så skal visselig Gud lade de ord gå i opfyldelse på dem, som han taler ved profeten [Haggaj,kap.1,4-9](#):

"Er det da tid for eder at bo i huse med træklædte vægge, når dette hus ligger øde? Læg mærke til, hvorledes det går eder! I sår meget, men bringer lidet i hus, og daglejerens løn går i en hullet pung. I venter rig høst, men det bliver kun til lidt; og når I bringer det i hus, blæser jeg derpå". –

Er det nu gået op for os, hvilken skæbnesvanger synd utaknemmeligheden er, så står endnu det spørgsmål tilbage: Hvordan får men et hjerte, der skøner på det gode, Gud giver, og takker og priser ham derfor? Våge op! siger Paulus. Det er det eneste, der hjælper. Vågn op og se, hvem Gud er, og hvad han har gjort imod dig. Det har fyldt de mest døde og utaknemmelige hjerter med Guds pris. Da, David ret ville opfordre sin sjæl til at love og prise Gud, sagde han derfor: "Glem ikke -- Glem ikke alle hans velgerninger! "

Har ikke Gud gjort dig noget godt, behøver du ikke at takke ham. Ganske vist har vi grund til at prise Gud alene for det, han er i sig selv - ofte bliver vi jo indtaget i en stor personlighed, selv om vedkommende ikke direkte har gjort os noget godt. Men den rette taknemmelighed mod Gud fylder ikke et hjerte, før det selv har erfaret hans nåde. Derfor bliver der kun mening i at opfordre dem til at takke og prise Gud, som ved hans store barmhjertighed er udfriet af dødens og Djævelens vold og født på ny af Guds Ånd. "De døde priser ej Herren," og "ingen kan se Guds rige, hvis han ikke bliver født på ny." Han er blind og død og ser intet af Guds herlighed. At ville vække en sådan til tak og lovprisning, til hjertelig glæde, kærlighed og taknemmelighed, er som at ville formå sne og is til at udstråle varme.

For den, som endnu ikke har erfaret Guds godhed, er det ørkesløst at arbejde på at gøre hjertet varmt og taknemmeligt. Men for den, som har fået lov at smage og se, at Herren er god, er det overordentlig let at være taknemmelig. Ja, det ville ligefrem falde ham vanskeligt ikke at være det. Det var ikke nogen tung pligt for israelitterne at takke og prise deres Gud, da de var gået igennem Det røde Hav og havde set deres fjender blive begravet i dets bølger. Der var tværtimod i deres hjerter en uimodståelig trang til at synge Guds pris. Lad os lytte til deres lovsang og lære af den:

"Jeg vil synge for Herren, thi han er højt ophøjet, hest og rytter styrted han i havet! Herren er min styrke og min lovsang, og han blev mig til frelse. Han er min Gud, og jeg vil prise ham, min faders Gud, og jeg vil ophøje ham. Herren er en krigshelt, Herren er hans navn! Faraos vogne og krigsmagt styrted han i havet, hans ypperste vognekæmpere drukned i Det røde Hav, strømmene dækked dem, de sank som sten i dybet. Din højre, Herre, er herlig i kraft, din højre, Herre, knuser fjenden. I din højheds vælde fælder du dine modstandere, du slipper din harme løs, den fortærer dem som strå. Ved din næses pust dyngedes vandene op, vandene stod som en vold, strømmene stivned midt i havet. Hvo er som du blandt guder, Herre, hvo er som du, herlig i hellighed, frygtelig i stordåd, underfuld i dine gerninger."

Det er Herren, de synger om. Hvad Herren er, og hvad Herren har gjort imod dem. Hele hemmeligheden ved et taknemmeligt hjerte er, at det ser Herren i alt. (.....)

I stedet for at lade alle hånde ubetydeligheder gøre vore hjerter kolde og forstyrre vor fred burde vi indstændigt anråbe Gud om opladte øjne og et vågent sind, at vi måtte kunne se og lægge os på hjerte det uendelig store, Gud har gjort imod os, da han gav sin søn og med ham den evige salighed.

Har du ingen velgerninger fra Gud at prise ham for? Har du aldrig gjort så herlige erfaringer af Guds trofasthed som Israel ved Det røde Hav og de tre mænd i den gloende ovn? Hvis Gud tog sig for at gå i rette med dig om dette spørgsmål, hvad ville du da svare ham? Bed Gud om forladelse for din søvnagtighed og utaknemmelighed og gå så - under bøn om Guds Ånds hjælp - i gang med at betragte alle Guds velgerninger. Du vil finde dem åbenbaret i skaberværket, i frelsesværket og i Helligåndens virken på jord.

I al den synlige skabning kan vi med vore legemlige øjne skue Guds forunderlige magt, hans visdom og godhed og hans kærlighed til menneskerne. Jesus bad os om at lægge mærke til liljerne på marken og fuglene under himmelen. Og det er godt for en kristen at vænne sig til at se Gud i alt, hvad han ser for sit øje.

Se opad - betragt solen, månen og stjernerne! Er han, som har skabt dem, ikke din tak og tilbedelse værd! Og betragt alt det øvrige, Gud har skabt. Måske vil du da vågne op over en opdagelse, som burde få os til at råbe højlydt af glæde eller græde af kærlighed til en sådan Gud. Den tanke, at alt det, vi ser, er blevet til for menneskets skyld burde mere end noget andet gribe vort hjerte. Ved alt, hvad Gud skabte - dyr og fisk og fugle, træer og blomster - stod mennesket for hans tanke, og alt blev stillet til menneskets tjeneste. (.....)

Om end alt andet gik dig imod og voldte dig sorg, du burde dog være fyldt af uendelig tak og pris! Tænk, hvad det vil sige at være genstand for al den faderlighed, hvorom Guds skaberværk vidner, at eje det, Sønnen har vundet, som dit, så at ingen synd tilregnes dig og ingen lovens trussel rammer dig, og at have Helligånden med al hans nåde, tugt og trøst i dit hjerte. Eller er det måske en ringe ting kun at eje Gud - kun Gud - hans venskab og hans rige. Måtte Herren bevare os, at ikke det værste skal times os for vor utaknemmeligheds skyld! (.....)

(Uddrag fra afsnittet "Taknemmelighedens plads i de troendes liv" - Samlede Skrifter Bind 7 af C.O.Rosenius - Luthersk Missionsforenings Forlag 1953 - Shafan 27-06-15)